

**GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY SŁOŃSK NA LATA 2009 – 2016**

Rozdział I

Wstęp

Rozdział II

Gminny Program Pomocy Społecznej

Rozdział III

Gminny Program Polityki Prorodzinnej

Rozdział IV

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Rozdział V

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Bezrobocia

Rozdział VI

Gminny Program Ochrony Zdrowia

Rozdział VII

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania
Alkoholizmowi

WSTĘP

Nowe Regulacje prawne w tym w zakresie pomocy społecznej nakładają na gminę ustawowy obowiązek opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2008r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.). Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2009-2016 jest to ogólny program definiowania i realizacji celów społecznych w szczególności w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii, przemocy w rodzinie, ochrony zdrowia. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest zgodna z programem przyjętym przez Radę Ministrów w listopadzie 1990 r., podkreślającej znaczenie tej podstawowej komórki społecznej oraz konieczności stwarzania szans dzieciom i młodzieży oraz zapobieganie marginalizacji rodzin, między innymi poprzez:

- poprawę kondycji finansowej rodzin przez zwiększenie aktywności własnej oraz udzielenia materialnego wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji,
- poprawę warunków mieszkalnych w rodzinach osób niepełnosprawnych i bardzo ubogich;
- wychowywanie młodego pokolenia, a tym samym między innymi pomoc w rodzinie w wychowywaniu dzieci i młodzieży, zwiększenie wychowawczej roli szkoły i współpraca szkoły z rodzicami, zwiększenie dostępności młodzieży do szkół średnich i wyższych, przeciwdziałanie zjawiskom patologii wśród dzieci i młodzieży;
- poprawę stanu zdrowia rodzin z uwzględnieniem edukacji ekologicznej, zdrowotnej i promocji zdrowia;
- pomoc rodzinom z osobami niepełnosprawnymi nie tylko w opiece nad tymi osobami, ale również poprzez stworzenie warunków do udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wsparcie finansowe, działania na rzecz usuwania barier architektonicznych i urbanistycznych;

-pomoc rodzinom zagrożonym dysfunkcjami między innymi poprzez poszerzenie wachlarza pomocy wielozakresowej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest w pełni zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego, a w szczególności z zasadą pomagania i oznacza partycypację społeczną i współodpowiedzialność. Pojęcie „pomoc” mówi, że struktury wyższe (władza) nie powinny wyręczać struktur niższych, czyli osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych w tym, z czym mogą one sobie poradzić we własnym zakresie. Rolą władzy winno być natomiast pobudzanie, wspomaganie i wspieranie ich wysiłków wówczas, gdy realizacja określonych zadań przekracza ich możliwości. Wiąże się to nierozdzielnie z godnością człowieka, czyli jego prawem do wolnego i świadomego działania, a problemy ujęte w Strategii są realizacją poszczególnych zadań wynikających z problemów społecznych diagnozowanych na terenie gminy.

Diagnoza została opracowana w oparciu o dane będące w dyspozycji:

- 1 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słońsku
- 2 Powiatowego Urzędu Pracy w Sulęcinie
- 3 Instytucji i Organizacji współpracujących z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej (Urząd Gminy Słońsk, placówki oświatowe, służba zdrowia, policja, organizacje pozarządowe)

Działaniem priorytetowym Strategii jest umocnienie więzi międzyludzkich, poprawa stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców gminy Słońsk. Priorytet ten będzie realizowany poprzez cztery cele strategiczne:

1. zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej na terenie Gminy Słońsk,
2. aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3. przeciwdziałanie społecznej bierności i wyuczonej bezradności,
4. wzmocnienie trwałości rodziny, wspieranie jej rozwoju, wyrównywanie szans różnych typów rodzin, w tym przeciwdziałanie marginalizacji osób i rodzin, które z różnych przyczyn są niesamodzielne.

RODZIAŁ II

GMINNY PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U z 2008r Nr 115 poz. 728 z późn. zm). „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie rodzinom i osobom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one same w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”. Natomiast art. 3 w/w ustawy mówi o tym, że „Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”

DIAGNOZA

W roku 2008 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słońsku objął pomocą społeczną 348 rodzin, którym została udzielona pomoc finansowa, rzeczowa, w formie usług opiekuńczych. Dożywianiem zostało objętych 237 dzieci w przedszkolu oraz w szkołach.

Jednym z najczęstszych problemów z jakimi boryka się gmina jest bezradność osób w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Problem ten dotyczy rodzin o niskim statusie społecznym i niskiej świadomości wychowawczej (w tym rodzin wielodzietnych i niepełnych) o zaburzonych relacjach małżeńskich.

W rodzinach obserwuje się akty przemocy i agresji, których częstym powodem są: konflikty rodzinne, demoralizacja, przekazanie złych wzorców na bieżące i przyszłe zachowanie ludzi młodych, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, upadek dobrych obyczajów w rodzinach. Przemoc w rodzinie powoduje załamanie norm moralno-prawnych, zastraszanie dzieci, agresje, depresje i choroby psychiczne, problemy w nauce.

Główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej w latach 2005-2008 przedstawia tabela nr 1, natomiast formy pomocy udzielanej klientom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słońsku przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 1 – przyczyny korzystania z pomocy społecznej w latach 2005-2008

	2005	2006	2007	2008
Ubóstwo	183	332	344	277
Sieroctwo	0	1	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	9	7	24
Bezrobocie	216	244	251	140
Niepełnosprawność	104	54	36	41
Długotrwała choroba	43	173	185	108
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	146	149	150	108

W tym rodziny niepełne	47	77	84	76
Rodziny wielodzietne	72	7	81	57
Alkoholizm	143	49	44	42
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	7	2	3	5
Kłęska żywiołowa	0	51	0	72

Tabela nr 2 Formy udzielanej pomocy w latach 2005-2008

	2005	2006	2007	2008
Zasiłki stałe	35	35	38	36
Macierzyński zasiłek okresowy	0	0	0	0
Macierzyński zasiłek jednorazowy	0	0	0	0
Okresowy zasiłek gwarantowany	0	0	0	0
Zasiłek dla matek wychowujących dzieci niepełnosprawne	0	0	0	0
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	0	0	1	1
	28	35	32	31

Składki na ubezpieczenie zdrowotne				
Zasiłki okresowe	139	154	129	93
Zasiłki celowe	331	438	485	495
Usługi opiekuńcze	0	0	2	1
Dożywianie dzieci	231	309	311	237
Dożywianie dorosłych	0	203	257	160
Schronienie	0	0	0	0
Odpłatność za DPS	0	0	0	0
Kontrakty socjalne	3	3	4	5
Łączna kwota wydatkowania na w/w formy pomocy społecznej	298.511	501.160	434.296	469.658

Celem strategicznym działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Słońsku jest wsparcie rodzin w prawidłowym jej funkcjonowaniu, usamodzielnieniu się oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo wychowawczych, a przede wszystkim zmiana modelu pomocy społecznej z wykorzystaniem różnych instrumentów wsparcia:

- rehabilitacja
- pomoc w podjęciu zatrudnienia
- edukacja socjalna

Kierunki:

Aktywna pomoc osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem, problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zdrowotnymi, niepełnosprawnością.

Działania:

1. Wprowadzenie najkorzystniejszego systemu współpracy między Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Słońsku, Powiatowym Urzędem Pracy klientami GOPS
2. Środowiskowe wsparcie dla dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych w Szkole w Słońsku, a także kontynuacja form sportowych z Zespole Szkół w Słońsku.
3. Kontynuowanie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach, a także zapewnienie osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej zasiłków celowych na zakup żywności.

Podmioty realizujące:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słońsku.
2. Powiatowy Urząd Pracy w Sulęcinie.
3. Zespół Szkół Podstawowych w Słońsku.
4. Przedszkole Gminne w Słońsku
5. Urząd Gminy w Słońsku
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słońsku.
7. Komisariat Policji w Słońsku.

ROZDZIAŁ III**GMINNY PROGRAM POLITYKI PRORODZINNEJ****Diagnoza:**

Znaczną część klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słońsku stanowią rodziny w których występuje bezrobocie, niezaradność życiowa, patologia.

Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny mają wpływ takie czynniki jak:

- struktura rodziny;
- sytuacja zdrowotna;

- ekonomiczna
- materialna rodziny;
- środowisko w jakim funkcjonuje rodzina.

W wielu przypadkach w rodzinach korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słońsku struktura rodziny i jej funkcjonowanie jest zaburzone. Znaczna część rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia nie posiada środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych rodziny. Coraz częściej w rodzinach widoczna jest niezaradność życiowa, zaniedbania opiekuńczo wychowawcze. Dzieci i młodzież z rodzin patologicznych nie mają należytej opieki, są odrzucone przez środowisko rodzinne, są pozostawione same sobie. Z tego powodu dzieci i młodzież szukają akceptacji wśród grup rówieśniczych i nieformalnych, co w konsekwencji kończy się konfliktem z prawem. Zważywszy na problem związany z funkcją opiekuńczo – wychowawczą rodziny należało by objąć pomocą rodziny przez placówki pomocowe (tj. poradnie pedagogiczne, psychologiczne, rodzinne itp.)

Cele strategiczne:

Kompleksowa i systemowa pomoc jednostce i rodzinie o charakterze profilaktycznym, aktywizującym rodzinę oraz jednostkę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań.

Organizowanie pomocy w różnych środowiskach:

- szkoła;
- rodzina;
- światlica socjoterapeutyczna w Słońsku;

Kierunki:

1. wzmocnienie zdolności grup i społeczności lokalnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów
2. zapobieganie występowania rozpadu więzi rodzinnych oraz patologii społecznych
3. przeciwdziałanie problemom opiekuńczo wychowawczym, sytuacji kryzysowej i przemocy w rodzinie

Działania:

1. organizowanie współpracy pomiędzy pracownikami socjalnymi, przedstawicielami szkół, policji, sądu, prokuratury, organizacji pozarządowych, sołtysów oraz radnych poprzez wymianę informacji;
2. zapewnienie odpowiednich form opieki poprzez świadczenie usług opiekuńczych;
3. pomoc w uzyskaniu stypendiów socjalnych dla dzieci i młodzieży znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej;

4. pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Podmioty realizujące:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słońsku
2. Urząd Gminy Słońsk
3. Szkoły;
4. Organizacje pozarządowe (Parafialny Zespół „Caritas” w Słońsku)

ROZDZIAŁ IV
GINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA

Diagnoza:

Na terenie Gminy Słońsk działalność prowadzą

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nasze Zdrowie”
2. Gabinet Usług Fizjoterapeutycznych
3. Indywidualna Praktyka Stomatologiczna-1 gabinet

Cel strategiczny:

Promocja zdrowego stylu życia narzędziem walki z chorobami cywilizacyjnymi. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacji zdrowotnej społeczeństwa z zakresu promocji zdrowia.

Poprawa sposobu żywienia ludności.

Poprawa i rozbudowa bazy sportowej i rehabilitacji

Kierunki:

1. Poprawa aktywności osób zdrowych i niepełnosprawnych

Działania:

1. Wspieranie imprez relaksacyjnych i sportowych o charakterze masowym
2. Częste kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych
3. Współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego
4. Zapewnienie opieki logopedycznej i zajęć korekcyjnych dla dzieci i młodzieży w Zespole Szkół w Słońsku

5. Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych
6. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Podmioty realizujące:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Urząd Gminy w Słońsku
3. Zespół Szkół Samorządowych w Słońsku
4. Przedszkole Gminne w Słońsku

ROZDZIAŁ VI GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI

W Gminie Słońsk działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Corocznie opracowywany jest Gminny Program.

Działalność GKRPA ukierunkowana jest w szczególności na działania profilaktyczne oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Cel strategiczny:

Stworzenie sprawnie działającego systemu koordynującego działania zmierzające do zwiększenia dostępności właściwej informacji, porady, konsultacji objętego działalnością Gminnej Komisji do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Zdrowia Psychicznego i Punktu Konsultacyjnego.

Kierunki:

1. Wzrost świadomości wśród mieszkańców gminy co do skutków spożywania alkoholu.
2. Udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują uzależnienia.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie i przeciwdziałania narkomanii.

Działania:

1. Organizowanie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych
2. Udział dzieci i młodzieży w konkursach o tematyce profilaktycznej.
3. Finansowanie i wspieranie kolonii, obozów zimowych i letnich dla dzieci i młodzieży
4. Udział w ogólnopolskich kampaniach medialnych
5. Działanie punktu konsultacyjnego dla rodzin osób uzależnionych
6. Organizowanie systemowych szkoleń dla członków GKRPA oraz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w rodzinie
7. Wymiana informacji i koordynacja działań pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Słońsku, GKRPA, Policją oraz innymi podmiotami zajmującymi się problemami uzależnień.

Podmiotami realizującymi zadania są:

1. Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słońsku
3. Policja
4. Urząd Gminy w Słońsku

ROZDZIAŁ VI**GMINNY PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW BEZROBOCIA****Diagnoza:**

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych. Bezrobocie występuje wówczas, gdy liczba osób poszukujących pracy jest większa niż liczba ludzi zdolnych do pracy, chcących pracować i akceptujących istniejący poziom wynagrodzeń, pozostaje bez pracy.

Przyczyny bezrobocia:

Przyczyną dużego wzrostu bezrobocia stała się recesja ekonomiczna, a także wprowadzanie nowych technologii oszczędzającej pracę ludzką, niedostosowanie kwalifikacji osób poszukujących pracy do tych technologii, restrukturyzacja przemysłu, zmiany w organizacji pracy. Obecnie w procesach produkcji większość stanowiska pracy zastępowana jest przez pracę komputerów i maszyn. W związku z tym liczba miejsc pracy została znacznie ograniczona. Za główną przyczynę bezrobocia w Polsce uważa się nałożenie nowych stosunków rynkowych na starą strukturę gospodarczą i rządzącą w niej

mechanizacji. Związane z tymi czynnikami ograniczenia tych zjawiska pracy utrudnia zmniejszanie bezrobocia i czyni je zjawiskiem trwałym. Przyczynami bezrobocia są również, ograniczenie produkcji, likwidacja niektórych gałęzi przemysłu, trudności mieszkaniowe, przenoszenie zakładów pracy do innego regionu.

Skutkiem bezrobocia dla większości ludzi bezrobotnych jest:

- pogorszenie standardu życia
- problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu
- izolacja społeczna
- ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym

Następstwem trudności finansowych jest pozbawienie możliwości nabywania dóbr, które są symbolem statusu, co prowadzi do niskiej samooceny. Skutkiem bezrobocia jest wzrost przestępczości i pogłębiający się niedostatek. Bezrobocie ma negatywne skutki dla społeczeństwa. Są nimi:

- duże koszty świadczeń socjalnych
- niewykorzystanie zdolności do pracy bezrobotnych
- poczucie zagrożenia utratą pracy ludzi zatrudnionych
- zwiększenie się niepożądanych zjawisk np. alkoholizm, narkomania, przestępczość, samobójstwa, kradzież, rozwody itp.

WYKAZ LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH Z TERENU GMINY SŁOŃSK

ROK	BEZROBOTNI		Z PRAWEM DO ZASIŁKU	
	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY
2005	426	207	96	37
2006	435	196	138	62
2007	298	151	44	21
2008	141	81	32	12

Cel strategiczny:

Wspieranie rozwoju lokalnego rynku pracy

Kierunki:

- promowanie przedsiębiorczości,
- zachęty dla przedsiębiorczych,
- organizacja robót publicznych, interwencyjnych, staży i zatrudnienia socjalnego,
- wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.

Działania:

- wyznaczenie terenów przeznaczonych pod działalność inwestycyjną,
- poszukiwanie inwestorów,
- zachęcania młodzieży i osób dorosłych do zakładania własnych przedsiębiorstw
- stosowanie ulg i zwolnień dla osób tworzących nowe miejsca pracy.

Podmioty realizujące:

1. Urząd Gminy w Słońsku
2. Powiatowy Urząd Pracy
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słońsku.

ROZDZIAŁ VII PODSUMOWANIE

Rozwiązywanie problemów społecznych ma charakter długofalowy, dlatego też wyrażona w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych konstrukcja celów i zadań przeznaczonych do realizacji jest jak najbardziej celowa i zasadna.

Zmieniające się uwarunkowania zarówno w skali kraju, jak też środowiska lokalnego mogą wymagać sformułowania nowych celów i odpowiedzi. Strategie należy traktować jako dokument otwarty, poddawany okresowo weryfikacji i aktualizacji.

W pierwszych etapach realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych punkt ciężkości nadal będzie spoczywać po stronie działań doraźnych oraz interwencyjnych. W późniejszych fazach powinno następować przesuwanie akcentów w kierunku zintensyfikowanych działań profilaktycznych kładących nacisk na pogłębienie w środowisku lokalnym świadomości na temat zagrożeń oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi jednostek i zwiększenie partycypacji osób w rozwiązywaniu problemów.